# Şiirde İçerik Unsurları: Söyleyici, Konu, Tema, İleti

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

## KOLAY Isınma Soruları (1–10)

**1** **1–c 2–b 3–e 4–a 5–d**

Konu somut ve özeldir; tema soyut ve geneldir.

**2** **Y – D – D – Y**

Söyleyici kurgusaldır; şiirdeki gerçeklik şairin iç dünyasında yeniden kurulmuş sanatsal gerçekliktir.

**3** **B) Zamanın geçişi**

Saatin sayması, anneye ak düşmesi, büyüme ve evin küçülmesi zamanın akışını anlatır.

**4** **C) Bir kurşun kalem**

Şiirde konuşan "Ben bir kurşun kalemim" diyen kişileştirilmiş kalemdir.

**5** **söyleyici**

Söyleyici bir insan, bir topluluk ya da kişileştirilmiş bir nesne olabilir.

**6** **A) İnsanlar birlik olursa en büyük zorlukları aşabilir.**

İleti son dizede doğrudan söylenmiştir: "Birlik olan yürekler yıkar bütün duvarları."

**7** **E) Özlem**

Tema soyut ve evrensel bir duygu ya da düşüncedir; diğerleri somut varlık ve mekânlardır.

**8** **Konu: Büyük bir şehirde yalnız kalan birinin köyünü ve annesini düşünmesi. Tema: Gurbet, özlem.**

Konu somut durumu (şehirde yalnız kalan biri), tema soyut duyguyu (özlem) karşılar.

**9** **C) Şairin duygu ve hayal dünyasında yeniden kurulmuş sanatsal bir gerçekliktir.**

Şair dış dünyadan yola çıkar ama onu duygu ve hayalleriyle dönüştürür.

**10** **D) Şiir, dört dizelik üç bölümden oluşmaktadır.**

Dize ve bölüm sayısı herkesçe doğrulanabilir; diğerleri kişisel beğeni ve yorum içerir.

## ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

**11** **A) Özgürlük, hiçbir rahatlık ve konforla değiştirilemez.**

Her şeyi sağlanan kuşun gözü hâlâ mavi göktedir; bu, özgürlük özlemini sezdirir.

12 **E) Unutulmanın verdiği hüzün**
Bir zamanlar çocuğun ilk harfini yazan kalem, şimdi çekmecede unutulmuştur.

13 **B) Zamanın geçişini ailesindeki ve evindeki değişimler üzerinden fark etmektedir.**
Annenin saçına ak düşmesi ve söyleyicinin büyümesi zamanın izleridir.

14 **Y – D – Y – D**
Şiirde kuşu dışarıdan anlatan bir söyleyici vardır; ileti örtüktür.

15 **Örnek: Yalnız ("Kalabalık sokaklarda adımı bilen yok"), özlem dolu ("Kapımızın önünde annem yolu gözlüyordur").**
Söyleyici kalabalığın içinde yalnızdır ve köyünü, annesini özlemektedir.

16 **K – T – K – T – T – K**
Somut olay ve görüntüler konu, soyut ve evrensel duygular temadır.

17 **D) Annesine – özlem ve pişmanlık**
"Anne" diye seslenen söyleyici yıllardır dönmediği evi ve bekleyen annesini düşünmektedir.

18 **B) "Emek vermeden kimse varamaz murada"**
Bu dizede mesaj doğrudan bir yargı olarak söylenmiştir; diğerleri görüntülerle bir duygu sezdirir.

19 **E) İmge, sembol ve çağrışımlar**
Örtük ileti doğrudan söylenmez; imge, sembol ve çağrışımlar aracılığıyla sezdirilir.

20 **Örnek: Açık ileti: "Okuyan insan karanlıkta yolunu kaybetmez." Örtük ileti: "Her sayfa bir pencere açar içimdeki duvara."**
Açık iletide mesaj doğrudan söylenir; örtük iletide imge ve çağrışımla sezdirilir.

## ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **C) Okura doğrudan bir öğüt verilmiştir.**
Şiirde öğüt cümlesi yoktur; ileti, ağacın tanıklığı üzerinden örtük olarak verilmiştir.

22 **A) Zamanın hızla akıp gitmesi**
Takvim yaprağı, ağaran saç ve kum saati zamanın geçişini sembolize eder.

23 **D) II ve III**
Söyleyici annesine seslenen bir insandır; "Bilirim, her akşam perdeyi aralarsın" dizesi bir tahmindir.

24 **E) Şair, kendinden çok farklı birinin, hatta bir nesnenin ağzından da konuşabilir.**
Boşluktan sonraki "Bu nedenle" ifadesi, söyleyici ile şairin farklı olabileceğini açıklayan bir cümle gerektirir.

25 **D) Kafes esareti, mavi gök özgürlüğü sembolize etmektedir.**
Kuşun her şeyi sağlanan ama kapalı dünyası ile özlemle baktığı açık gök karşı karşıya konmuştur.

26 **A) Aynı nesnenin, söyleyicinin ruh hâline göre farklı anlamlar kazanması**
Son cümle ana düşünceyi verir: Anlamı belirleyen, bakan kişinin iç dünyasıdır; bu da şiirin öznelliğidir.

27 **C) "Nasırlı ellerinde büyür her sabah buğday"**
Nasırlı eller ve büyüyen buğday görüntüsü, emeğin bereketini doğrudan söylemeden sezdirir.

28 **B) Söyleyici, bir topluluk adına konuşmaktadır.**
"Biz" diyen söyleyici, zorluklara direnip kök salan bir topluluğun sesidir; tohum bir benzetmedir.

29 **Örnek: Konu: Yıllardır evine dönmeyen birinin, kendisini bekleyen annesini düşünmesi. Tema: Özlem, anne sevgisi. İleti (örtük): Bizi bekleyen sevdiklerimizi ihmal etmemeliyiz.**
İleti örtük olduğu için farklı ama şiirle tutarlı yorumlar kabul edilebilir.

30 **E) "Kuşlar gibi uçmak isterdim göklerde" – Söyleyici bir kuştur.**
"Kuşlar gibi" ifadesi bir benzetmedir; kuş olmayı isteyen söyleyici bir insandır.